

Специфічні правила стосовно умов утримання птиці, профілактики хвороб і ветеринарного лікування в органічному господарстві¹

➔ Утримання птиці

1. Приміщення, де утримується птиця

Ст 6.7.14
Рівнозначного
стандарту

- не менше однієї третини площі підлоги** має бути суцільною, тобто без щілин і не решітчастою, та бути вкритою підстилкою, наприклад, соломною, стружкою, піском або торфом;
- у пташниках для несучок необхідно забезпечити можливість **збирання пташиного посліду** на достатньо великій частині площі підлоги, якою користуються кури;
- вони мають бути **обладнані сідалами** такого розміру та у такій кількості, що відповідає кількості та вазі птахів, як зазначено у Додатку III (див. в кінці документа);
- приміщення повинні **мати отвори** відповідного розміру для входу/виходу, і загальна довжина цих отворів має складати не менше 4 м на кожні 100 м² площі приміщення, в якому утримуються птахи;
- загальна корисна **площа** пташників для виробництва м'яса в окремому виробничому підрозділі не повинна перевищувати 1600 м²;
- споруди мають звільнятися від тварин між кожними партіями вирощуваних птахів. В цей час необхідно **проводити очищення і дезінфекцію споруд і обладнання**. З цією метою можуть застосовуватися лише продукти, перелік яких міститься у Додатку VII.

Додатково, після завершення вирощування кожної партії птахів, вольєри слід залишати порожніми, щоб дозволити рослинності відновитися. Країни-учасниці мають встановити період, на який необхідно залишати вольєри порожніми. Оператор повинен мати документальне підтвердження дотримання цієї вимоги. Ці **вимоги не стосуються випадків** коли птиця не вирощується партіями, не утримується у вольєрах і вільно ходить протягом дня.

Фекалії, урину і нез'їдену або розлилу чи розсипану їжу слід **прибирати з періодичністю**, необхідною для зведення до мінімуму запаху і запобігання приваблюванню комах або гризунів (можуть використовуватися родентициди (для застосування тільки у пастках) і продукти, зазначені у Додатку II).

2. Освітлення в приміщеннях для утримання птиці

Ст 6.7.14
Рівнозначного
стандарту

Так, штучне освітлення можна застосовувати **додатково до природного**.

АЛЕ необхідно забезпечувати **не більше 16 годин** світлового дня на добу з безперервним періодом нічного відпочинку без штучного освітлення тривалістю не менше **8 годин**.

3. Чи можна утримувати птицю в клітках?

Ст 6.7.14
Рівнозначного
стандарту

¹ Згідно Рівнозначного стандарту з органічного виробництва та переробки для третіх країн, еквівалентного Постановам (ЄК) № 834/2007 та № 889/2008

Ні, птицю в клітках утримувати **не дозволяється**.

4. Щільність утримання

Залежно від виду птиці у кожному пташнику можна утримувати не більше:

- 4800 курчат,
- 3000 кур-несучок,
- 5200 цесарок,
- 4000 мускусних або пекінських качок або 3200 мускусних або пекінських качурів чи качок інших порід,
- 2500 каплунів, гусей або індиків

Ст 6.7.14
Рівнозначного
стандарту

5. Використання неорганічних тварин

При створенні, оновленні або відновленні зграї, якщо органічно вирощена птиця відсутня в достатній кількості, **дозволяється** ввести до органічного підрозділу з виробництва продукції птахівництва птицю, вирощену не органічними методами, **за умови**, що вік несучок або птиці для виробництва м'яса складає **менше трьох днів**.

Ст 6.7.3
Рівнозначного
стандарту

6. Доступ до відкритих майданчиків?

Так, конструкція пташників має забезпечувати усім птахам вільний доступ до майданчиків вільного вигулу.

Зверніть увагу, що птиця повинна мати доступ до відкритих майданчиків **не менше** ніж протягом **однієї третини життя**.

Відкриті майданчики для птиці мають бути в основному **вкритими рослинністю і захищеними** та забезпечувати птиці легкий доступ до належної кількості годівниць і поїлок.

Ст 6.7.14,
6.7.15
Рівнозначного
стандарту

7. Особливості утримання водоплавної птиці

Водоплавні птахи завжди, коли це дозволяють погодні та гігієнічні умови, повинні **мати доступ до** річки, струмка, ставка, озера або басейна з метою задоволення відповідних видоспецифічних потреб і забезпечення належного утримання.

Ст 6.7.14
Рівнозначного
стандарту

8. Обмеження існують стосовно віку птиці

З метою запобігання використанню інтенсивних методів вирощування птиця має вирощуватися до досягнення нею встановленого мінімального віку або належати до порід, що повільно ростуть. Якщо оператор не використовує породи, що повільно ростуть, встановлюється наступний **мінімальний вік птиці при забої**:

Ст 6.7.14
Рівнозначного
стандарту

- 81 день для курчат;
- 150 днів для каплунів;
- 49 днів для качок пекінської породи,
- 70 днів для мускусних качок,
- 84 дня для мускусних качурів,
- 92 дня для крякв,
- 94 дня для цесарок,
- 140 днів для індиків та гусей, і
- 100 днів для індичок.

9. Операції, заборонені під час догляду за птицею

Ст 6.7.11
Рівнозначного
стандарту

Заборонені такі операції як:

- підрізання дзьобів,
- застосування будь-якої електричної стимуляції для примушування під час завантаження і розвантаження птиці,
- використання традиційних хімічно синтезованих транквілізаторів до або під час транспортування.

Проте уповноважений орган влади може час від часу **дозволяти деякі** з цих операцій з міркувань безпеки, або якщо вони спрямовані на покращення здоров'я, умов утримання чи гігієни тварин.

Будь-яке **страждання** тварин слід зводити **до мінімуму**, застосовуючи відповідну анестезію і/або анальгезію, а також шляхом проведення операцій кваліфікованим персоналом лише у **найбільш підходящому віці**.

➔ Особливості відгодівлі птиці

1. Особливості утримання птиці, пов'язані з доступом до кормового матеріалу

Ст 6.7.7
Рівнозначного
стандарту

Птиця повинна мати доступ до відкритих майданчиків **не менше** ніж протягом **однієї третини життя**.

Відкриті майданчики для птиці мають бути в основному **вкритими рослинністю і захищеними** та забезпечувати птиці легкий доступ до належної кількості годівниць і поїлок.

Якщо птиця утримується у приміщенні у зв'язку з певними обмеженнями або зобов'язаннями, які накладає законодавство Співдружності, вона повинна мати **постійний доступ до** достатньої кількості грубого корму і відповідного матеріалу, який забезпечував би її поведінкові потреби.

2. Використання неорганічних кормових матеріалів

Неорганічні кормові матеріали рослинного і тваринного походження можуть використовуватися в органічному виробництві **лише за наступних умов**:

Ст 6.7.20,
6.7.21, 6.7.22
Рівнозначного
стандарту

- 1) якщо ці матеріали зазначені у переліку, що міститься у Додатках V, VI Рівнозначного Стандарту, з відповідними обмеженнями² і лише якщо вони вироблені чи виготовлені без використання хімічних сольвентів;
- 2) **неорганічні види, трави та м'яса** можуть використовуватися в органічному виробництві за умови їхньої відсутності в органічній якості, використання даних видів складає **менше 1% річного раціону сухого корму** с/г походження тварин визначених видів;
- 3) у випадку втрати фуражної продукції або накладення обмежень, зокрема у зв'язку з винятковими метеорологічними умовами, спалахом інфекційних хвороб, забрудненням токсичними речовинами або внаслідок пожеж (**за умови** надання дозволу уповноваженим органом влади протягом обмеженого часу)

3. Годівля кормами, виробленими в перехідний період

Ст 6.7.19
Рівнозначного
стандарту

² Згідно пункту 6.7.21 Рівнозначного стандарту, максимально дозволена частка не органічних білкових кормів с/г походження на 12-місячний період складає: **5% для 2015, 2016, 2017** календарних років
Документ підготовлений Органік Стандарт

Так, але за умови, що вони складають **до 30%** кормової формули раціонів. Якщо такі корми виробляються у підрозділі цього ж господарства, їх частку можна **збільшити до 60%**. З них **до 20%** можуть становити корми, спожиті чи зібрані на постійних пасовищах або на багаторічних фуражних земельних ділянках у перший рік переходу від традиційного до органічного виробництва, якщо такі пасовища або земельні ділянки є частиною господарства і не були частиною органічного виробничого підрозділу цього господарства протягом останніх п'яти років.

Ст 8.1
Рівнозначного
стандарту

4. Особливості переробки кормів

- Будь-які кормові матеріали, які використовуються або переробляються у органічному виробництві, **не повинні оброблятися** за допомогою хімічно синтезованих розчинників;
- Переробка органічних кормів повинна **бути відокремленою** у часі або просторі від переробки звичайних (не органічних за походженням) кормів;
- Кормові матеріали органічного виробництва або кормові матеріали з виробництва, яке знаходиться у процесі конверсії, **не повинні вводитися** до складу кормового продукту органічного виробництва **одночасно** з такими ж кормовими матеріалами, виробленими традиційним способом.

5. Кормові добавки, що застосовуються для годівлі тварин

Ст 6.7.20
Рівнозначного
стандарту

Кормові добавки, певні продукти, які використовуються для годівлі тварин і як технологічні добавки, дозволяється використовувати в органічному виробництві лише якщо вони зазначені у переліку, який міститься у **Додатку VI**, з відповідними обмеженнями.

6. Речовини чи методи, які не дозволено використовувати під час виробництва кормів для тварин

Не дозволяється використовувати речовини і методи, які застосовуються для відновлення якостей, втрачених у ході переробки і зберігання органічних кормів, для виправлення результатів недбалості при переробці, або можуть іншим чином вводити в оману щодо істинної природи даних продуктів.

Ст 5.10, 6.7.16,
Рівнозначного
стандарту

Не повинні застосовуватися такі речовини, як ГМО, похідні ГМО та продукти, вироблені ГМО, стимулятори росту і синтетичні амінокислоти. Також заборонене використання іонізуючої радіації для обробки органічних кормів або сировини, яка використовується у кормах.

Неорганічні кормові матеріали рослинного походження, кормові матеріали тваринного і мінерального походження, кормові добавки можуть використовуватися лише якщо є **відповідні дозволи**.

Ст 6.7.18
Рівнозначного
стандарту

Утримання тварин на такій дієті, яка може викликати анемію, а також примусова відгодівля заборонені.

Профілактика хвороб та ветеринарна медицина у птахівництві

1. Застосування хімічно синтезованих традиційних ветеринарних лікарських препаратів або антибіотиків з профілактичною метою

Ст 6.7.25
Рівнозначного
стандарту

За винятком вакцинації, лікування від паразитів і застосування обов'язкових схем знищення, застосування хімічно синтезованих традиційних ветеринарних лікарських препаратів або антибіотиків з профілактичною метою **заборонене**.

Винятком може бути той випадок, коли застосування заходів виявилось неефективним

для боротьби з захворюванням або лікування поранення, і якщо традиційне лікування є необхідним для запобігання стражданню тварини.

2. Речовини, які слід використовувати у випадку хвороби чи поранення тварин

Ст 6.7.25
Рівнозначного
стандарту

Якщо тварини захворіли або поранилися, слід **негайно** розпочати лікування, якщо необхідно, в ізоляції та у відповідних умовах утримання.

Слід **віддавати перевагу** застосуванню фітотерапевтичних, гомеопатичних продуктів, мікроелементів і продуктів, перелік яких міститься у частині 3 Додатку V і у частині 1. Додатку V та частині 3 Додатку V, перед лікуванням ветеринарними хімічно синтезованими традиційними препаратами або антибіотиками, за умови, що перші є ефективними для лікування тварин даного виду і для даного випадку.

3. Статус тварин та продукції, отриманої з них після проходження курсу лікування хімічно синтезованими лікарськими препаратами

Ст 6.7.25
Рівнозначного
стандарту

У випадку отримання твариною або групою тварин **більше трьох курсів лікування** хімічно синтезованими традиційними ветеринарними лікарськими препаратами або антибіотиками протягом **12 місяців, або більше одного курсу лікування**, якщо продуктивний життєвий цикл цих тварин складає менше одного року, відповідних тварин або отриману з них продукцію **не можна продавати як органічні продукти**, і тварини мають пройти перехідний період.

Період відвикання між останнім призначенням тваринам традиційного ветеринарного лікарського препарату за звичайних умов застосування і виробництвом органічних харчових продуктів з таких тварин **має складати 48 годин**, якщо законом не передбачено іншого терміну.

Маркування продукції тваринництва

5

1. Правила використання логотипу (євролистка)

Ст 9.5.1
Рівнозначного
стандарту

Торгові марки і опис товару з вказівкою, зазначеною у Статті 23(1) Постанови (ЄС) №834/2007, можуть використовуватися для маркування готових кормів за умови, що **не менше ніж 95% сухої речовини** продукту є органічними

Логотип Співдружності не може використовуватися для продуктів, які знаходяться на етапі конверсії.

Додатково до зазначених вказівок, необхідно також зазначати інформацію згідно з вимогами, описаними в Інструкції з підготовки макету споживчого маркування.

Перед друком макет повинен бути надісланий на затвердження до офісу Органік Стандарт.

Витяги з Додатків до Рівнозначного стандарту, що згадуються у Вимогах

ДОДАТОК II

Пестициди – продукти для захисту рослин, згадані пункті 6.5.1

Примітка:

A: дозволено згідно з Постановою (ЄЕС) № 2092/91 і перенесено Статтею 16(3)(с) Постанови (ЄС) №834/2007

4. Речовини для застосування у пастках і/або дозувальних пристроях

Дозвіл	Найменування	Опис, вимоги до складу, умови застосування
A	Феромони	Атрактант; для порушення статевої поведінки; лише у пастках і дозувальних пристроях
A	Піретроїди (лише дельтаметрин або лямбдацигалотрин)	Інсектицид; тільки у пастках з специфічними атрактантами; лише проти <i>Bactrocera olea</i> і <i>Ceratitis capitata</i> Wied

ДОДАТОК III

Мінімальна площа поверхні у приміщеннях та на відкритих майданчиках, та інші характеристики стосовно утримання різних видів тварин в залежності від типу виробництва згідно з пунктом 6.7.12

2. Птиця

	Площа у приміщенні (чиста площа, яку можуть використовувати тварини)			Площа на відкритих майданчиках (м ² площі на голову, по черзі)
	Кількість тварин на м ²	см сідала на тварину	гніздо	
Курки-несучки	6	18	7 несучок на гніздо або, у випадку спільного гнізда, 120 см ² на одну несучку	4, за умови дотримання обмеження у 170 кг азоту на гектар на рік
Птиця на відгодівлі (у стаціонарних пташниках)	10, не більше 21 кг живої ваги на м ²	20 (тільки для цесарок)		4 бройлери і цесарки 4,5 качки 10 індиків 15 гусей Для всіх зазначених вище видів не можна перевищувати обмеження у 170 кг азоту на гектар на рік
Птиця на відгодівлі у пересувних пташниках	16 ³ у пересувних пташниках, не більше 30 кг живої ваги на м ²			2,5, за умови дотримання обмеження у 170 кг азоту на гектар на рік

ДОДАТОК IV

Максимальна кількість тварин на гектар згідно з пунктом 6.7.6

Клас або вид	Максимальна кількість тварин на гектар, еквівалентна 170 кг азоту на гектар на рік
Бройлери	580
Кури-несучки	230

ДОДАТОК V

Кормові матеріали, згадані в пункті 6.7.20

1. КОРМОВІ МАТЕРІАЛИ МІНЕРАЛЬНОГО ПОХОДЖЕННЯ

1.1. Натрій:

- неочищена морська сіль
- кам'яна сіль крупного помелу
- сульфат натрію
- карбонат натрію
- бікарбонат натрію
- хлорид натрію

1.2. Калій:

- хлорид калію

³ Тільки для пересувних пташників з площею підлоги не більше 150 м²

1.3. Кальцій

- літотамні та мергель
- вапнякові морські мушлі
- карбонат кальцію
- глюконат кальцію

1.4. Фосфор:

- дефторований дікальційфосфат
- дефторований монокальційфосфат
- монофосфат натрію
- фосфат кальцію-магнію
- фосфат кальцію-натрію

1.5. Магній:

- окис магнію (безводний оксид магнію)
- сульфат магнію
- хлорид магнію
- карбонат магнію
- фосфат магнію

1.6. Сірка

- сульфат натрію

2. ІНШІ КОРМОВІ МАТЕРІАЛИ

Пекарські дріжджі

Пивні дріжджі

ДОДАТОК VI

Кормові добавки і певні речовини, які використовуються в раціоні тварин, згадані у пункті 6.7.20

1. КОРМОВІ ДОБАВКИ

Зазначені у переліку добавки підлягають затвердженню згідно з Постановою (ЄС) №1831/2003 Європейського парламенту і Ради⁴ стосовно добавок, які використовуються для годівлі тварин

1.1. Кормові добавки

(а) Вітаміни та провітаміни

- вітаміни, отримані з продукції сільськогосподарського походження; синтетичні вітаміни ідентичні вітамінам, отриманим з продукції сільськогосподарського походження, для моногастричних тварин;
- синтетичні вітаміни А, D та Е ідентичні натуральним для жуйних тварин, за умови попереднього дозволу сертифікаційного органу на основі оцінки можливості отримання жуйними тваринами зазначених вітамінів у необхідних кількостях з кормів.

(б) Мікроелементи

Е1 Залізо:

карбонат заліза

сульфат заліза моногідрат і/або гептагідрат

оксид заліза

Е2 Йод:

кальцій йодноватокислий безводний

Е3 Кобальт:

сульфат кобальту моногідрат і/або гептагідрат

основний карбонат кобальту моногідрат;

⁴ ОJ L 268, 18.10.2003, стор. 29

Е4 Мідь:
оксид міді

основний карбонат міді, моногідрат;
сульфат міді, пентагідрат

Е5 Марганець:
карбонат марганцю

оксид марганцю (II) та оксид марганцю (III)
сульфат марганцю (II), моногідрат

Е6 Цинкоксид цинку
сульфат цинку моно- і/або гептагідрат

Е7 Молібден:

натрій молібденовокислий

Е8 Селен:

натрій селеновокислий
натрій селенистокислий

1.2. Зоотехнічні добавки:

Ензими і мікроорганізми

1.3. Технологічні добавки

(а) Консерванти

Е200 Сорбинова кислота
Е236 Мурашина кислота
Е237 Форміат натрію
Е260 Оцтова кислота
Е270 Молочна кислота
Е280 Пропіонова кислота
Е330 Лимонна кислота

(б) Антиоксиданти

Е306 Багаті на токоферол екстракти природного походження, які використовуються у якості антиоксиданту

(в) емульсуючі та стабілізуючі добавки, згущувачі та гелеутворюючі агенти

Е322 Лецитин органічного походження (обмежене використання лише в корм водним тваринам)

(г) Зв'язувальні речовини і речовини, які запобігають злежуванню:

Е535 Ферроціанід натрію, максимальна концентрація 20 мг/кг NaCl, обрахована як аніон фероціаніду
Е551b Колоїдний кремній
Е551c Кізельгур (діатоміт, очищений)
Е 558 Бентоніт-монтморілоніт
Е 559 Каолінові глини, що не містять азбесту
Е560 Природні суміші стеаритів і хлоритів
Е561 Вермікуліт
Е562 Сепіоліт
Е 566 Натроліт фоноліт
Е568 Кліноптілоліт осадового походження (свині, курчата, індики на відкормлення, ВРХ, лосось)
Е559 Перліт.

(д) Добавки до силосу

Ензими, дріжджі та бактерії можуть використовуватися, але лише як добавки до силосу за умов, якщо погодні умови не дозволяють забезпечити нормальні умови ферментації

Використання молочної, мурашиної, пропіонової та оцтової кислоти у виробництві силосу дозволяється тільки коли погодні умови перешкоджають належній ферментації

ДОДАТОК VII

Продукти для чищення і дезинфекції

1. Продукти для чищення і дезинфекції будівель і споруд для тваринництва, згадані в пункті 6.7.4:
  - калієве та натрієве мило
  - вода та пара
  - вапняне молоко
  - вапно
  - негашене вапно
  - гіпохлорит натрію (наприклад, як рідкий відбілювач)
  - каустична сода
  - каустичний поташ
  - перекис водню
  - натуральні есенції рослин
  - цитринова, надощтова кислота, мурашина, молочна, щавелева та оцтова кислота
  - спирт
  - азотна кислота (обладнання для молочного господарства)
  - фосфорна кислота (обладнання для молочного господарства)
  - формальдегід
  - продукти для чищення і дезинфекції для дійок та обладнання для доїння
  - карбонат натрію